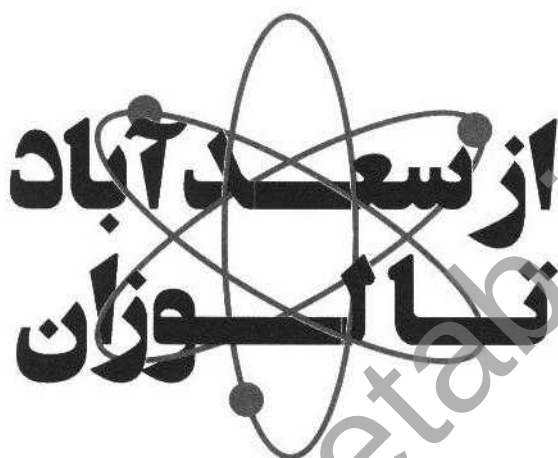

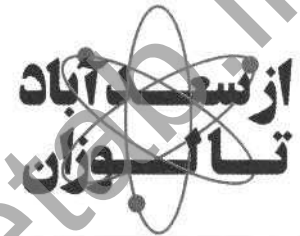
از سعید آباد فنا لوزان

تحلیلی برگزیده، حال و آینده
پرونده هسته‌ای ایران

به ضمیمه مقاله ره آورده‌های بازی بزدل
به عنوان الگویی برای تحلیل پرونده هسته‌ای ایران

محمد سعید احدیان

تحلیلی برگزیده، حال و آینده
پرونده هسته‌ای ایران

نویسنده: محمدسعید احدیان

ناشر: مؤسسه فرهنگی هنری خراسان

ویراستار: مرتضی نامور

گردآوری و بازبینی: محمدلطفی ستو

مشاور هنری: حمید قربان‌پور

صفحه‌آرا: امید باصری

طراح جلد: حمید فخار

چاپ: اول، خرداد ۱۳۹۴

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

قیمت: ۵۵۰۰۰ ریال

شابک:

آدرس: مشهد، بسواز شهیدصادقی،

انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری خراسان

تلفن: ۰۵۱ - ۳۷۰۹۱۹۱

فکبر: ۰۵۱ - ۳۷۰۹۱۹۹

ترشانه:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

شابک:

وضعیت فهرست‌نویسی:

یادداشت:

رده‌بندی کنگره:

رده‌بندی دبویی:

شماره کتابشناسی ملی:

احدیان، محمدسعید، ۱۳۵۱-

از سجد آباد تا لوزان، تحلیلی برگزیده حال و آینده پرونده

هسته‌ای ایران به ضمیمه مقاله رهاوردهای بازی بزدل به

عنوان انگویی برای تحلیل پرونده هسته‌ای ایران

مشمومسه فرهنگی هنری خراسان، ۱۳۹۴.

۱۶۴ص، ۲۱/۵ × ۱۴/۵ س.م.

۹-۱-۹۳۱۹۰۰-۶۷۸-۶۰

فیبای مختصر

فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی

http://opac.nlia.ir قابل دسترسی است

۳۸۲۸۷۳۳

فصل اول

پرونده هسته‌ای ایران تحلیلی بر گذشته، حال و آینده

۱۱	
۱۳	از سعدآباد تا پاریس، از پاریس تا مسقط
۱۴	نقش رهبر انقلاب در مدیریت مذاکرات
۱۵	استراتژی‌ها خوب بود؛ اما در جزئیات ضعف داشتیم
۱۵	اول اعتمادسازی و بعد غنی‌سازی
۱۶	اولین عقب‌نشینی، بیانیته‌نهران
۱۶	بیانیته‌روس و توافقی نامۀ پاریس
۱۷	آیا این عقب‌نشینی‌ها نادرست بود؟
۱۷	چرا بی‌درستی سیاست اعتمادسازی در دورۀ اول
۱۸	عقب‌نشینی‌ها، جز توافقی پاریس را نرمش قهرمانانه می‌دانم
۱۹	شاید برخی سخت‌گیری‌های فعلی نتیجه توافقی پاریس باشد
۱۹	دورۀ احمدی‌نژاد لاریجانی
۲۰	ادبیات تند احمدی‌نژادی، تهدید یا فرصت؟
۲۱	بیشترین دستاورد در زمان تندترین شعارها
۲۱	کنار گذاشتن لاریجانی، اشتباه بزرگ
۲۲	دورۀ احمدی‌نژاد جلیلی و استراتژی مقاومت مذاکره
۲۳	حوادث انتخابات ۸۸، لطمه‌ای جبران‌ناپذیر
۲۳	لطمه تغییر رویکرد احمدی‌نژاد
۲۴	سنگین‌ترین قطعنامه نتیجه لیخندی موقع
۲۵	آغاز تغییر رویکرد آمریکا و شروع مذاکرات دوجانبه در مسقط

فصل دوم

از نیویورک تا ژنو، از ژنو تا وین...

۲۷	
۲۹	رهبری: «نرمش و بدبینی»، دولت: «لیخند و امید»
۳۰	فرصت روی کار آمدن دولت جدید
۳۱	دورۀ اول: از ابتدای دولت بازدهم تا توافقی ژنو؛ دورۀ تغییر فضا
۳۱	استفاده از فرصت تغییر دولت
۳۲	باید بین تحلیل حقوقی و سیاسی از توافقی نامه تفکیک قائل شد
۳۳	سبک‌سنگین کردن امتیازهای گام اول
۳۴	بررسی حقوقی و سیاسی حق غنی‌سازی
۳۶	نگاهی جامع به هزینه‌فایده توافقی ژنو
۳۹	دورۀ دوم: از ژنو تا مسقط؛ مذاکرات فنی و چانه‌زنی
۴۰	«فردو»، مصداق شفاف زیاده‌خواهی آمریکایی‌ها
۴۱	نتیجۀ دورۀ دوم: توافقی در سه محور اصلی
۴۲	دورۀ سوم: مسقط تا وین؛ سردی مذاکرات
۴۳	نتیجۀ وین: آمریکا به‌عنوان مقصر محقق‌نشدن توافقی قلمداد شد

۴۴	دو موضوع نگرانی مذاکرات وین
۴۵	تدبیر رهبری در خنثی کردن حربه توافق دومرحله‌ای
۴۵	اوباما مشتاقی توافق خوب نبود

فصل سوم

از وین تا لوزان؛ از لوزان تا...

۵۰	بیانیه لوزان و مواضع سه‌گانه
۵۱	نگاه کارشناسی با رویکرد آرمان‌خواهی واقع‌بینانه
۵۲	یک بیانیه رسمی و یک توافق‌نامه غیررسمی و غیرقطعی
۵۳	احتجاج ما به روایت ایرانی است، نه ادعای آمریکایی
۵۴	ادعاهای آمریکایی‌ها به دو دلیل مهم است
۵۵	حفظ آرمان‌ها در کنار توجه به واقعیت‌ها
۵۵	برایند توافق‌نامه غیررسمی و غیرقطعی دفاع‌شدنی است
۵۶	آرمان اول: حق غنی‌سازی
۵۶	آرمان دوم: امکان غنی‌سازی صنعتی و داشتن صنعت بسیار پرسود هسته‌ای
۵۷	آرمان سوم و چهارم: تحقیق و توسعه هسته‌ای؛ حفظ استقلال و عزت ملی و امنیت ملی
۵۷	آرمان پنجم: لغو تحریم‌های مؤثر هسته‌ای و آرمان ششم: حفظ رویکرد استکبارستیزی
۵۸	«آرمان ما» و خط‌قرمزها و راهبردهای هسته‌ای
۵۹	سطح و ظرفیت غنی‌سازی
۶۰	دو سال عقب‌نشینی پذیرفتنی است
۶۱	اصل تحقیق و توسعه در فکت شیت‌ها صراحت دارد؛ اما...
۶۲	توسعه سانتر فیلوژهای پیشرفته خطرمرزی است برای اقتصادی ماندن صنعت هسته‌ای
۶۳	موضوع آب‌سنگین اراک و ابتکار دانشمندان هسته‌ای ایران
۶۴	مسئله سایت فردو
۶۶	محدودیت‌های ۱۵،۱۰ و ۲۵ ساله چیست؟
۶۷	بازرسی‌ها
۶۸	موضع غیرمتصفانه آقای ظریف
۶۹	بروتکل الحاقی هیچ‌گاه جزو خط‌قرمزها نبوده است
۷۰	دو نکته مهم درباره بازرسی‌ها
۷۱	تفسیرهای موسع و ضرورت ذکر جزئیات یا خطوط قرمز در توافق‌نامه
۷۲	موضوع تحریم‌ها و نگرانی‌ها از فریب آمریکایی‌ها
۷۳	راهبردی بودن اصرار بر لغو قطعنامه‌ها
۷۴	دومین راهبرد، حفظ رویکرد استکبارستیزی است؛
۷۵	حفظ روحیه عزت ملی
۷۶	دفاع از توافقات غیررسمی و غیرقطعی سوئیس
۷۶	چه تفاوتی بین توافقات غیررسمی لوزان و بیانیه مشترک وجود دارد؟
۷۷	بر محتوای بیانیه مشترک چه نقدهایی وارد است؟
۷۹	تصريحات به‌ضرر ما و تفسیرشدنی‌ها به‌نفع آمریکا
۸۰	باید به اصرار آمریکایی‌ها «نه» می‌گفتند
۸۰	تجربه منفی ما در نوشتن سندهای رسمی

- ۸۱ در دسره‌های ناشی از فضای سیاسی توافق دومرحله‌ای
- ۸۱ آسیب‌های ایجاد ذوق‌زدگی در جامعه
- ۸۲ اگر توافق نهایی نشود، اقتصاد ایران با شوک جدید چه می‌کند؟
- ۸۲ ما نیازی به انتشار بیانیه مشترک نداشتیم
- ۸۲ محتوای بیانیه، متوازن و به نفع ما نیست
- ۸۳ آیا دستاوردهای هسته‌ای ما فقط به دلیل دیپلماسی تیم هسته‌ای است؟
- ۸۳ چرا شش ماه قبل آمریکا قبول نکرد؟
- ۸۴ زمانی همین تیم موجود نتوانست موافقت سه سانسریفیور را بگیرد
- ۸۴ توان دفاعی
- ۸۴ نقش تأثیرگذار رهبری در مذاکرات
- ۸۵ سیاست‌گذاری مذاکراتی توسط رهبری
- ۸۶ باز کردن میدان برای فعالیت تیم هسته‌ای
- ۸۷ «اراده مردم»، نظرسنجی‌های منتشر نشده و اعتراضات اوپاما
- ۸۸ قدرت منطقه‌ای
- ۸۸ عملکرد تیم هسته‌ای
- ۸۹ نفی دوره‌های قبلی مذاکرات و اظهارات آقای روحانی در سال ۸۳
- ۹۰ نتیجه طبیعی توسعه فعالیت‌های هسته‌ای، صدور قطعنامه بود
- ۹۱ اقداماتی که باید انجام داد
- ۹۱ ذوق‌زدگی بسیار مضر است؛ تمرکز باید روی بدعهدی آمریکایی‌ها
- ۹۲ چه به نتیجه برسیم و چه نرسیم، اقتصاد را از هسته‌ای باید جدا کرد

فصل چهارم

افق آینده

- ۹۳ چگونه می‌توان آمریکا را راضی به توافق برد برد کرد؟
- ۹۵ مواضع متناقض آمریکا قبل و بعد از مسقط
- ۹۶ اوپاما، توافق را برای حل مشکل خود می‌خواهد، نه برای حل مسئله
- ۹۷ جایگاه کنگره در ساختار حاکمیتی آمریکا
- ۹۸ سطح تحلیل کلان و سه تضاد منافع استراتژیک
- ۹۹ با رویکرد آرمان‌خواهی واقع‌بینانه، توافق امکان‌پذیر است
- ۱۰۰ راهبردهای کلان‌دستیابی به توافق
- ۱۰۱ راهبردهای خرد، ذیل راهبردهای کلان
- ۱۰۲ اجرای مرحله بعدی هدفمندی یارانه‌ها؛ سیگنالی مهم برای ناامید کردن دشمن
- ۱۰۲ شیوه‌های حمایتی از اقشار محروم
- ۱۰۳ اروپای دوم و شکاف درون جبهه غرب
- ۱۰۴ اتحاد ملی و تقویت مشروعیت سیاسی نظام
- ۱۰۵ بیم‌ها و امیدها

۱۰۷	مقدمه
۱۰۸	چارچوب نظری
۱۱۱	بازی بزدل
۱۱۳	گزاره‌های توصیفی از الگوی بازی بزدل
۱۱۵	شیوه تحلیل و بررسی
۱۱۶	بیانیه تهران و بیانیه بروکسل
۱۱۶	بررسی متن توافق نامه‌ها
۱۳۰	بررسی زمینه توافق نامه‌ها
۱۳۲	جمع‌بندی و تطبیق با الگو
۱۳۳	توافق نامه پاریس
۱۳۳	بررسی متن توافق نامه
۱۳۵	بررسی زمینه‌های سیاسی توافق نامه
۱۳۸	جمع‌بندی و تطبیق با گزاره‌های الگوی بازی بزدل
۱۳۰	مدالیتنه (توافق نامه بین ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی)
۱۳۰	بررسی متن توافق نامه
۱۳۱	۱. آخرین تحولات:
۱۳۲	۲. مدالیتنه حل و فصل دیگر مسائل باقی‌مانده:
۱۳۳	۳. اتهامات مطرح‌شده، باره تحقیقات (مطالعات ادعایی):
۱۳۴	۴. بخش اتهامات کلیه: شاید بتوان مهم‌ترین بخش سیاسی مدالیتنه نامید؛ چراکه در آن، آژانس به موارد مهمی متعهد شده است. این تعهدات حسب اهمیت آن و به دلیل بار معنایی ویژه‌ها عیناً ذکر می‌شود:
۱۳۶	خلاصه بررسی متن:
۱۳۶	تعهدات ایران
۱۳۶	تعهدات آژانس
۱۳۷	نتیجه‌گیری بررسی متن مدالیتنه
۱۳۸	بررسی زمینه‌های سیاسی توافق نامه
۱۳۹	سرانجام عملی مدالیتنه
۱۴۳	جمع‌بندی و تطبیق با گزاره‌های الگوی بازی بزدل
۱۴۵	توافق ایران با برزیل و ترکیه
۱۴۶	بررسی متن توافق نامه
۱۴۹	جمع‌بندی و تطبیق با گزاره‌های الگوی بازی بزدل
۱۵۰	توافق نامه ژنو
۱۵۱	بررسی متن توافق نامه
۱۵۳	نگاهی جامع به هزینه‌فایده توافق هسته‌ای
۱۵۴	بررسی زمینه سیاسی توافق نامه
۱۵۶	جمع‌بندی و تطبیق با الگوی بازی بزدل
۱۵۸	جمع‌بندی و راهبردهای تجویزی
۱۵۸	راهبرد اول: بالا بردن هزینه برخورد برای طرف مقابل
۱۵۹	راهبرد دوم: هماهنگی در تصویرسازی متناسب با نیاز دیپلماسی
۱۵۹	راهبرد سوم: ارائه تصویری عقلانی با دیپلماسی فعال و خلاق با نرمش‌های بموقع
۱۶۰	راهبرد چهارم: «تترسیدن» مهم‌ترین کلید برای رسیدن به بازی حاصل جمع غیر صفر
۱۶۲	به کارگیری راهبردهای چهارگانه متناسب با زمان و استراتژی‌ها

مقدمه ناشر

تاریخ ایران در حال گذشتن از حساس‌ترین روزهای تاریخ خود است؛ روزهایی که مردم ایران در حال چیدن ثمره سال‌ها استقامت خود بر سر داشتن حق و توان فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای هستند و در این روزها که بیانیه/وزن (توافق اولیه بر سر راه‌حل‌های حل مسئله هسته‌ای بین ایران و کشورهای ۵+۱ منتشر شده است، از کلیات تا جزئیات بحث‌های هسته‌ای در میان عموم مردم مطرح است. مردم می‌خواهند درباره همه چیز بیشتر بدانند و بدیهی است چون با تدبیر امام (ره) و رهبری حکیم انقلاب، مردم پایه‌های حکومت جمهوری اسلامی به حساب می‌آیند، آگاهی‌یافتن هرچه بیشتر مردم ضرورتی انکارناپذیر است.

محمدسعید احدیان، مدیرمسئول روزنامه خراسان که اکنون دانشجوی دکتری علوم سیاسی در دانشگاه علوم تحقیقات است، با توجه به موضوع پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود که مربوط به پرونده هسته‌ای ایران است، یکی از کارشناسان در مسئله هسته‌ای محسوب می‌شود. او علاوه بر چند مقاله علمی، در چند وقت اخیر طی چند سخنرانی تحلیلی، خلاصه مطالعات، تحلیل‌ها و اخبار ناگفته خود را بیان کرده است که به فراخور زمان در روزنامه خراسان منتشر شده است.

می‌شد این محتوا با دقت بیشتر، با استنادات دقیق و ویرایش مناسب‌تر مطرح شود؛ اما از آنجاکه این مسئله باعث می‌شد زمان انتشار به تأخیر بیفتد و ما را از هدف اصلی مان (روشنگری در جامعه در این مقطع زمانی حساس)، دور کند، تصمیم گرفتیم با وجود همه نقص‌ها آن را با اندکی ویرایش در یک مجلد منتشر کنیم. امیدواریم علاقه‌مندان، با مطالعه این کتاب در زمانی کوتاه به پرونده هسته‌ای

ایران از آغاز (۱۳۸۲) تا امروز (اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۴) اشرافی مناسب پیدا کنند.

* توافق‌نامه‌های سعدآباد و بروکسل و پاریس که پای آن‌ها را آقایان خاتمی و روحانی امضا کردند، اقدامی دفاع‌شدنی است یا عقب‌نشینی؟

* سخنان تند آقای دکتر احمدی‌نژاد مانند کاغذپاره بودن قطعنامه‌ها، برای مذاکرات مضر بود یا ضرورتی دفاع‌شدنی؟

* آقای لاریجانی چه تأثیری بر روند پرونده هسته‌ای گذاشت؟

* نوع عملکرد آقای دکتر جلیلی در مذاکرات چه قوت‌ها و ضعف‌هایی داشت؟

* آیا آقای ظریف با توافق‌نامه‌های ژنو و بیانیه مطبوعاتی *لوزان* مسیر دیپلماسی هسته‌ای ایران را به جلو حرکت داد؟

* قوت‌ها و ضعف‌های بیانیه *لوزان* چیست؟

* اگر توافق *لوزان* در جزئیات در چند ماه آینده به نتیجه نهایی نرسد، چگونه می‌توان آمریکا را مجبور به توافقی بردبرد کرد؟

این‌ها سوالاتی است که می‌توانید پاسخ‌های آن را در این کتاب پیدا کنید.

در بخش ضمیمه مقاله‌ای بیان شده است که برای اولین بار منتشر می‌شود. در این مقاله با تحلیل محتوای توافق‌های بیانیه سعدآباد، بیانیه بروکسل، توافق‌نامه ملاتیه، توافق‌نامه ایران، برزیل، ترکیه و توافق‌نامه ژنو که رسماً صورت گرفته است، تلاش شده با استفاده از الگوی بازی بزدل به‌عنوان یکی از الگوهای نظریه بازی‌ها، شیوه‌ای کاربردی برای امکان تحلیل علمی پرونده هسته‌ای ایران مطرح شود.

این مقاله تلاشی است برای بیان الگویی که می‌تواند تا حد زیادی بخش مهمی از فرایندهای دیپلماسی هسته‌ای ایران را تحلیل کند. اهمیت و کارکرد پیدا کردن الگویی برای تحلیل پرونده هسته‌ای ایران این مسئله است که براساس نتایج رهیافت‌های آن می‌توان در تصمیم‌گیری‌های پیش رو استفاده‌های شایسته و مؤثری کرد. به همین دلیل بعد از بیان اصول حاکم بر الگو و بررسی و تطبیق آن با پرونده هسته‌ای ایران، گزاره‌هایی روشن به‌عنوان برخی از نتایج و اصول به‌دست‌آمده، به مسئولان مرتبط با این پرونده تاریخی پیشنهاد می‌شود.

البته شاید مزیت مهم‌تر این مقاله، بررسی دقیق تمام توافق‌نامه‌های رسمی امضاشده بین ایران و طرف‌های دیگر باشد که برای اولین بار بیان می‌شود و با مطرح کردن نگاهی علمی و متفاوت از جذابیت خاصی برخوردار بوده و ارزش‌های درخور توجهی دارد.